

Fonologia catalana**2015/2016**

Codi: 100700

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	OB	2	1
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OB	2	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OB	2	1
2501818 Estudis de Francès i Català	OB	2	1
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Eulàlia Bonet Alsina

Correu electrònic: Eulalia.Bonet@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

És obligatori haver cursat Introducció a la lingüística i Llengua catalana.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria obligatòria Llengua catalana: sincronia, que també inclou Lexicologia i semàntica, Sintaxi Catalana, Morfologia Catalana i Fonètica Catalana. L'objectiu principal de l'assignatura és que, en acabar el curs, l'alumne pugui identificar els principals processos fonològics del català i dominar les característiques específiques de cada procés. També haurà de poder proposar la forma subjacent de mots simples, mots complexos i seqüències més llargues.

Competències**Llengua i literatura catalanes**

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i de Clàssiques

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques,

lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Francès i Català

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
2. Aplicar adequadament i reflexivament els principis prescriptius de la llengua catalana estàndard oral i escrita
3. Aplicar adequadament i reflexivament els principis prescriptius de la llengua catalana estàndard oral i escrita.
4. Conèixer les característiques articulatòries dels sons del català.
5. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica
6. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
7. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica
8. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.

9. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana
10. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
11. Expressar-se amb correcció ortofònica en català estàndard.
12. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.

Continguts

1. Bases per a la fonologia

- Fonètica articulatòria
- Transcripció fonètica

2. Conceptes fonològics essencials

- Forma subjacent vs. forma fonètica
- Alternances fonètiques i processos fonològics; al·lomorfa i predictibilitat
- Processos lèxics i processos postlèxics
- Els trets distintius

3. Processos fonològics que afecten les vocals

- Accent de mot; el procés lèxic de desaccentuació
- Reducció vocàlica
- Vocals reduïdes sense alternança
- Casos excepcionals respecte a la reducció vocàlica
- Obertura de vocals mitjanes per reaccentuació

4. Estructura sil·làbica i epèntesi

- L'estructura interna de la síl·laba i la sil·labificació en català; l'escala de sonicitat
- Epèntesi inicial i epèntesi final

5. Processos lèxics que afecten les consonants

- Les elisions de *n* i *r*; similituds i diferències
- Simplificació de grups consonàntics
- Ensordiment final d'obstruents
- Africació final; relació amb l'ensordiment final

6. Processos postlèxics que afecten les consonants

- Sonorització de fricatives i africades
- Assimilació de sonoritat
- Espirantització

7. Processos consonàntics amb aplicació lèxica i postlèxica

- Assimilació de punt d'articulació de nasals
- Ròtiques: distribució complementària i contrast

Metodologia

- (i) Presentacions de la matèria amb discussió dels problemes que es plantegin.
- (ii) Pràctiques d'aula que, a partir de l'estudi de casos concrets, pretenen reforçar els coneixements teòrics i desenvolupar la capacitat d'anàlisi.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició de temes	27	1,08	1, 4
Pràctiques	25,5	1,02	1, 4, 6, 8, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Feina tutoritzada	16	0,64	1, 4, 8, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	77	3,08	1, 4, 6, 12

Avaluació

L'avaluació es farà de la manera següent:

- (a) Lliurament d'exercicis: 10%
- (b) Prova parcial 1: 20%
- (c) Prova parcial 2: 20%
- (d) Prova final: 50%

La nota final de l'assignatura serà la suma (ponderada) de les puntuacions obtingudes en cada activitat.

L'assignatura serà "no avaluable" quan no s'hagi fet la prova final.

Hi haurà una reavaluació per als alumnes que hagin suspès però hagin obtingut com a mínim un 4 de nota global.

La revisió de les proves es farà a l'aula i en sessions de tutories.

Els errors de normativa penalitzaran en la forma que s'estableixi per a cada activitat.

Les dates i terminis de cada activitat s'avisaran amb dues setmanes d'antelació, com a mínim, a l'aula i pel Campus Virtual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament d'exercicis	10%	0,5	0,02	1, 2, 3, 5, 6, 12
Proves escrites (3)	20%, 20%, 50%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Bonet, Eulàlia, Maria Rosa Lloret. 1998. *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel. [Disponible al Dipòsit Digital de Documents de la UAB.]

Bonet, Eulàlia, Maria Rosa Lloret i Joan Mascaró, 1997. *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Servei de Publicacions, Universitat Autònoma de Barcelona.

Lloret, Maria-Rosa (2011) *La fonologia del català*. Barcelona: Santillana.

Prieto, Pilar, 2004. *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: Editorial UOC.

Recasens, Daniel, 1993. *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Solà, Joan, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya, 2002. *Gramàtica del català contemporani*, volum 1: fonologia i morfologia. Barcelona: Empúries. [Al llarg del curs s'especificarà la part corresponent a cada tema.]